

Kanoten, diverse info

Tvåmanskajak typ Eve, konstruktör S. Thorell.

Byggd av bröderna Hans o Gunnar Redelius i källaren Råby Rönö prästgård utanför Nyköping.

Använd under turer i sörmlands sjösystem 1950 o 1951 med utgångspunkt Råby Rönö.

Efter att kanoten hamnat i Strängnästrakten har även en kanottur Strängnäs -Enköping gjorts av Hans med sonen Göran som passagerare 1963.

Kanoten var senast i vattnet 2010. Bilder från detta år.
Efter dessa korta svängar på sjön målades kanoten med grön o röd färg.

Finns nu gör kanoten, två par paddlar, segel och kanotvagn. Osäkert om rodret är komplett. Det finns en separat roderdel i samma kulör som kanoten i garaget.

Kanoten har hängt i taket i varmgarage sedan dess. Padlar, kanotvagn och segel på kallvind

Kanotens skick är ej bedömd då den ej har lyfts ner från takupphängningen. Har troligen hängt där sedan den var nere 2010.

En hel del fler fotografier och dagboksanteckningar från kanottur finns bevarat.

Några till nedan som visar kanoten.

(Bilder från 1951)

En sammanställning av resan 1950 gjord av Hans på senare tid finns också och är på ca 20 sidor. Några av första sidorna med nedan som exempel.

**Gunnar och Hans
med tvåmanskajak
längs vattenvägar i Sörmland
22 juni – 2 juli 1950**

Gunnar och Hans med tvåmanskajak längs vattenvägar i Sörmland

Teckningar av Hans Redelius

Vid 12-tiden torsdagen den 22 juni 1950 gick starten för den sedan länge planerade kanotfärden genom Sörmlandsjöarna i och med att vår röd- och grönmålade kanot sköt ut ur vassruggarna i Långhalsen. Hela vintern hade Gunnar och jag arbetat på bygget av kanoten, som nu var klar och som på en långfärd med dess påfrestningar skulle visa vad den dugde till.

Efter mycket funderande hade vi slutligen bestämt oss för följande resplan: Nyköpingsåns vattenväg uppför till Yrmbols bruk - landsvägen över till Öljaren - Hjälmaren - Eskilstunaån - Mälaren och vidare förbi Mariefred och genom sjöarna i mellersta Sörmland tillbaka till utgångspunkten. Den stora fördelen med denna tur var ju att vi inte behövde frakta iväg oss själva och kanoten per järnväg någonstans, och att vi heller inte behövde fara samma sträcka två gånger. Det var helt enkelt en idealisk färdplan inte minst därför att vi skulle komma att fara igenom praktiskt taget hela vårt landskap.

Såsom optimister hade vi räknat med att avverka sträckan som en veckas semester och rekreationsfärd, men i själva verket skulle den komma att bli tio dagars hårt arbete och kappkörning med tiden. Vi gav oss till exempel inte tid att bada mer än en gång under hela färden, fastän vi hela dagarna så gott som satt i sjön. Men detta hade ju för all del även en annan orsak, nämligen den att vådrets makter var synnerligen onådiga.

För att återgå till händelserna, kan det kanske vara på sin plats att nämna något om kanoten. Den är en tvåmans kajakkanot med en sittbrunn konstruerad med tanke på långfärder av kanotritaren S. Thorell, som kallat den "Eye". Den är ganska bred och även rymlig på höjden, men alls ingen margarinlåda, som namnet kanske kunde anspela på. Trots bredden är den mycket lättpaddlad och med ett litet hjälpsegel på 2 kvadratmeter kan den göra rätt bra fart i hygglig vind. I aktern sitter ett litet roder som kan manövreras och låsas från sittbrunnen.

Den för expeditionen erforderliga utrustningen låg nu väl instuvad under fören och aktern, och varje kubikcentimeter var utnyttjad till det yttersta. Vi hade med oss följande saker: 3 st. filter, en större rygsäck fullstoppad med kläder m.m., tält, två packfickor för cykel med proviant, transportvagn för kanoten, segel med mast en unjca-box med husgeråd m.m. regnkläder och slutligen en mindre resväska med bättre kläder att använda bland "folk" under midsommarhelgen i synnerhet. Vi fick inte med oss allt, och bland annat måste en uppblåst bilring som vi hade tänkt som flyttank i aktern lämnas hemma. Vi fick nöja oss med den som fanns i fören, fastän det var tveksamt om den ensam skulle kunna hålla uppe kanoten vid en eventuell kantring.

1

Torsdag 22/6

Så började vi då färden. Strax innan starten kom det regn, som hängt i luften hela morgonen. Det bådade inte gott och vinden hade nu även vänt sig till ostlig, vilket brukade betyda regn. Nu var det inte så farligt med den saken för tillfället åtminstone, och dropparna slutade snart falla.

Det tycktes som om vi skulle ha litet medvind så vi hissade vårt segel. Vi hade haft brått med att få utrustningen färdig, och seglet var litet provisoriskt och aldrig avprovat. Det största felet med det var att det var så svårt att reva, vilket kunde ha fått ödesdigra följder, det skulle snart visa sig. Det var konstruerat på det sättet att seglets framkant var fästad på en ribba som gick utmed hela seglet och på underkanten av seglet satt bommen. Den främre ribban var upp hängd på en mässingstapp i toppen av en kortare mast fästsatt i kanoten. När man skulle reva seglet, måste man ta tag i bommen och lyfta upp den och på detta sätt haka av seglet från masten (varvid man fick hela seglet över sig). Det hela var som synes mycket primitivt på grund av brådskan vid utrustningen.

Vi hade seglat nära en mil nu i en vind som knappast förtjänar denna benämning. Ibland var det nätt och jämt man märkte att det gick framåt. Men vi tyckte, att när vi nu hade segel så skulle det användas. Tids nog skulle vi väl få bruk för våra egna krafter.

Men plötsligt började det regna igen. Samtidigt kom vinden. Nu gick det undan. Vinden ökade allt mer. Vi närmade oss stranden i rasande fart. Vågorna började gå höga och det gick "gäss" på sjön. Vi skulle in i en vik och upp i en å, som flöt ut där. Vi visste att det var mycket strid ström och måste rekognoscera först, trots att vi skulle uppför strömmen. För övrigt måste vi i land och ta ner masten för att komma under broarna. I sista stund fick Gunnar, som satt främst, ner seglet, och hur vi nu bar oss åt, så kom vi i land vid en berghäll utan att slå sönder kanoten. Vinden låg rätt på, och vågorna bröt sig med åns framrusande vatten till ett slags egendomliga svarta stillastående vågor.

2